

Inhoudsopgave

1. Bezoek aan een virtuele rondleiding in Musée d'Orsay.	2
2. Beschrijving van een twee- of driedimensionaal kunstwerk.	2
2.1. Eerste indruk:	2
2.2. De kunstenaar:	2
2.3. Technische aspecten:	3
2.4. Beeldaspecten:	3
2.5. Betekenis van het kunstwerk:	4
2.6. Mijn mening en argumenten	4
3. Vervolgopdrachten: Drie Kunstwerken	5
3.1. <i>Ce qu'on appelle le vagabondage. Alfred Stevens</i>	5
3.2. <i>Danseuses bleues. Edgar Degas</i>	6
3.3. <i>L'Eglise d'Auvers-sur-Oise, vue du chevet. Vincent van Gogh</i>	6
4. Beschrijving van het museum:	8
5. Beschrijving van de tentoonstelling	8
6. Beschrijving van het gebouw	8
7. Verband met de cursus	9

1. Bezoek aan een virtuele rondleiding in Musée d'Orsay.

https://artsandculture.google.com/streetview/mus%C3%A9e-d%E2%80%99orsay-paris/KQEnDge3UJkVmw?hl=en&sv_lng=2.327174855637402&sv_lat=48.85967121223277&sv_h=240.95746118302102&sv_p=19.457659091530275&sv_pid=KVm1qabHckjJpY0IzX6s9g&sv_z=2.749603290027305

2. Beschrijving van een twee- of driedimensionaal kunstwerk.

La Pensée (émergeant de la matière)

(1895)

Auguste Rodin

(letterlijk vertaald: De gedachte die voortkomt uit materie)

2.1. Eerste indruk:

Het lijkt een onafgewerkt beeldhouwwerk van een vrouwelijk hoofd met bruidsmuts rustend op een marmeren blok iets naar voor gekanteld en een blik met de aandacht op het innerlijk gericht. Het hoofd is glad uitgevoerd, de marmeren blok nog ruw.

2.2. De kunstenaar:

Geboren in Parijs in 1840 en overleden op 77-jarige leeftijd in Meudon, Frankrijk.

Sinds zijn zeventiende was hij reeds een gepassioneerd beeldhouwer. Stukadoor overdag voor de broodwinning, werkt hij s' nachts aan eigen beeldhouwwerken. Wegens te vrijpostige werken werd zijn deelname aan de belangrijkste jaarlijkse tentoonstelling op kunstgebied in Parijs afgewezen.

Hij vergroot zijn ambachtelijke vaardigheden tijdens enkele jaren van decoratiewerken, bij verschillende kunstenaars in België.

Na zijn bezoek aan Italië in 1875 hebben de meesterwerken in de Sixtijnse kapel van Rafaël en Michelangelo zijn aandacht. Hij maakt zich los van de academische stijl.

Hij voerde een langdurige strijd om toegelaten te worden tot de Franse kunstacademie maar slaagde nooit. Ook was hij bekend om zijn vele romances waarvan de meest dramatische die met de veel jongere Camille Claudel, één van zijn leerlingen. Hij was een slimme ondernemer, op zijn veertigste beheert hij een grote werkplaats, er lopen talloze modellen rond. Hij heeft medewerkers in dienst die hakken, schuren en

*Hellepoort
(1840-1917)*

polijsten terwijl de meester Rodin rondloopt gewapend met schetsboek en houtskool om de bewegingen van zijn modellen vast te leggen en uit te werken in kleimodellen.

Dat hij beschuldigd werd van afgietsels op levende modellen te nemen, zorgde ervoor dat zijn bekendheid toenam. Ondanks deze aanklacht kreeg hij in 1880 de opdracht van zijn leven. De Franse regering vroeg hem een gebeeldhouwde deur in brons te vervaardigen voor het Musée des Arts Décoratifs in Parijs met als thema Divinia Commedia van Dante. Hij werkt er bijna 40 jaar aan maar heeft ze niet voltooid. Zijn beroemde beelden: De denker, De kus en Gehurkte vrouw hadden oorspronkelijk een plek binnen het reliëf van de monumentale toegangspoort. Niet alleen de Hellepoort maar ook het museum werd nooit gebouwd.

Rodin was een impressionistische beeldhouwer:

- zijn beelden vertoonden een beweeglijkheid die veroorzaakt werd door de lichtinval op de onregelmatige oppervlakken.
- hij vond het belangrijk dat de toeschouwer om een beeld heen kon lopen.
- hij liet in zijn werk ook de hand van de maker en het maakproces zien met vingerafdrukken, onuitgewerkte onderdelen, onvolledige figuren en gietnaden.

Rodin was bevriend met Claude Monet, Auguste Renoir en Stéphane Mallarmé en beïnvloedde velerlei kunstenaars als Bourdelle, Maillol, Despiau, Pompon, Vitullo, Kolbe en Soudbinine.

In Meudon is een Rodin Museum met zijn gipsen beelden.

Bevat 186 bronzen beelden,
gewicht 8000 kilo
6,80 m hoog
Kunsthaus Zürich Zwitserland

2.3. Technische aspecten:

Titel : **La Pensée**

Datum: ca 1893-1895

Afmetingen: H:74,2 cm L:43,5 cm B: 46,1 cm

Gewicht: 242 kg

Materiaal: Marmer

Techniek : sculptuur, portretkop heeft gladde structuur, sokkel is ruw

Beoefenaar: Victor Peter

2.4. Beeldaspecten:

Stijl: symbolisme

Vorm: realistisch, 3 dimensionaal, liggend hoofd

Illusie van ruimte: -het lijkt erop dat het lichaam van de vrouw zich nog in het blok bevindt=>trompe l'oeuil,

-hoofd rijst op uit het blok

Licht en kleur: wit marmer, schaduwwerking op onderstaande blok (slagschaduw)

Lijn en beweging: naar voren gebogen hoofd, armen en benen ontbreken

Compositie : hoofd en onderstaande blok vormen een geheel doch een onevenwichtige opbouw door het verschil in afwerking.

2.5. Betekenis van het kunstwerk:

Doordat het gezicht naar voor is gekanteld lijkt het dat het in mijmering is ondergedompeld met de blik op het innerlijke, vandaar de titel van het werk.

Het gezicht zou volgens kenners het gezicht zijn van de jonge Camille Claudel, die de minnares was van Rodin.

In 1886 modelleerde Rodin het portret van Camille en gaf zijn assistent Victor Peter opdracht een marmeren beeld ervan uit te voeren. Toen Victor Peter de kraag bereikte dwong Rodin hem te stoppen. Hiervoor werd hij geïnspireerd door de onvoltooide werken van Michelangelo.

Een uitspraak van Rodin:

“Wat voor verwijt maak je mij? zei hij met enige verbazing. Het was met opzet, geloof het, dat ik mijn beeld in deze staat achterliet. Het vertegenwoordigt meditatie. Daarom heeft ze geen armen om te handelen, noch benen om te lopen. Is het u in feite niet opgevallen dat reflectie, wanneer deze zeer ver wordt doorgedreven, argumenten suggereert die zo plausibel zijn voor de meest tegengestelde vaststellingen dat ze traagheid adviseert?”
(<https://histoiresdartsblog.wordpress.com/2016/08/03/la-pensee/>)

De combinatie van gladde, gepolijste vormen en het nog ruwe onbewerkte marmer binnen één en dezelfde sculptuur is een manier van materiaalbehandeling die een belangrijke stap was in de geschiedenis van de beeldhouwkunst. Figuratie maar ook zeggingskracht van een sculptuur zijn belangrijk geworden. Rodin werd hierom als expressionist avant la lettre beschouwd.

2.6. Mijn mening en argumenten

Het met een kapje bedekte hoofd, licht naar voor gebogen, glad gepolijst doet me denken aan een vroom meisje. Blijkt echter dat het kapje een bruidsmutsje zou voorstellen dat een Bretonse draagt bij haar huwelijk. Dit verwijst naar een contract door Rodin getekend in 1886 waarin hij Camille Claudel als enige leerling beschouwt en waarin hij haar zweert trouw te blijven. Dit beeld vloeit blijkbaar voort uit dit contract. Aan de relatie kwam echter een eind in 1898 - Rodin weigerde te kiezen tussen Camille en zijn vrouw Rose Beuret.

Hij zou lang geleden hebben onder deze breuk. Misschien daarom dat hij het werk heeft doen stopzetten...

Hoe dan ook voor mij straalt het beeld een ingetogenheid uit en tevens een kwetsbaarheid en vind ik het een prachtig en ontroerend werk.

3. Vervolgopdrachten: Drie Kunstwerken

3.1.Ce qu'on appelle le vagabondage. Alfred Stevens

Alfred Stevens is een Belgisch schilder, geboren in Brussel in 1823. Vestigde zich in Parijs vanaf 1840.

(Wat wordt landloperij genoemd)
Alfred Stevens (1823-1906)

In dit realistisch werk tracht hij de ellende van de tijd weer te geven en de wrede behandeling van de armen te hekelen.

We zien hier een drama tijdens een winterse periode in een straat van Parijs. 3 Soldaten brengen een moeder en haar in lompen geklede kinderen naar de gevangenis, omwille van landloperij. Een oude, kreupele man en een dame proberen te bemiddelen, maar het is hopeloos zoals blijkt uit het gebaar van de soldaat rechts.

Op de muur in de achtergrond zien we een aankondiging voor een bal en een voor de veiling van een vastgoed. Elementen die contrasterend zijn met de armoedige situatie van de moeder.

Dit schilderij werd tentoongesteld op de Wereldtentoonstelling van 1855 en had als reactie tot gevolg dat Napoleon vagebonden onder gesloten auto liet wegbrengen.

1854
Olieverf op canvas
H. 130 cm; B. 165 cm

De donkere kleuren benadrukken de droefheid van het gebeuren. Een dramatisch effect werd bereikt door de clair-obscur-techniek toegepast op de gezichten van de vrouwen. De posities van de figuren, moeder met neergebogen hoofd, houding van de dame met gift en de invalide man, afwijzend gebaar van de soldaat, maken de gevoelsexpressie dynamisch.

De horizontale lijnen gevormd door de sneeuwstroken boven en onderaan de grijze muur op de achtergrond zorgen voor diepte en perspectief in de compositie.

3 figuren frontaal afgebeeld en 3 figuren en face zorgen voor evenwichtigheid in de compositie. Terwijl de figuren in 2 groepen van 3 voor een symmetrische opstelling zorgen. Illusie van beweging treedt op van rechts naar links.

Ik vind het een werk dat recht naar het hart grijpt.

3.2. Danseuses bleues. Edgar Degas

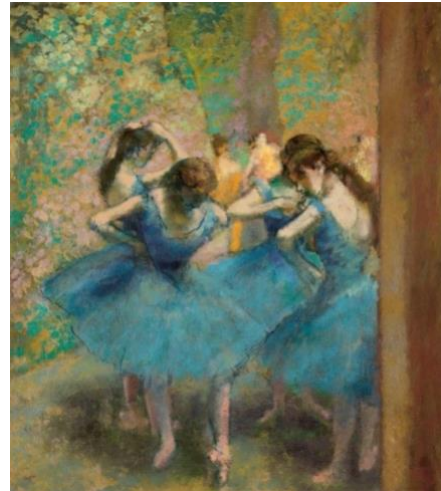
Edgar Degas, geboren in Parijs in 1834 en bijna blind daar overleden in 1917 is een impressionistisch kunstschilder en beeldhouwer.

Hij was bekend om zijn beroemde balletscènes waarin hij vooral aandacht had voor de beweging en de compositie met originele invalshoeken en minder voor de achtergrond.

In de 'Danseuses bleues' zien we een groep danseressen achter de schermen, te zien aan een deel van het theaterdoek rechts, tijdens een moment dat ze niet optraden en zich onbespied waanden. De kleur van de tutu's verklaart de titel. Illusie van diepte wordt gecreëerd door de in het geel geklede danseressen op de achtergrond, zij versmelten met het vervagend decor. De lichamen zijn niet zo nauwkeurig weergegeven, eerder vervormd. De clair-obscur aan bovenlichamen en benen toegepast, benadrukken de houdingen van de danseressen. De danseres op de voorgrond brengt hij tot leven door de handen op de heupen te plaatsen en starend naar haar linkervoet in pointes-stand. Eigenschaduw op de gezichten is nogal donker uitgevallen en de slagschaduw van de jurken trekt de aandacht naar de voeten. Hij maakt gebruik van optische kleurenmenging. Hier en daar zien we contourlijnen waardoor Degas tot de minst impressionistische van de groep beschouwd wordt. Het werk heeft een asymetrische ruimte-indeling.

Degas roept met dit werk herinneringen op die hij bewaart aan de balletwereld, een ingebeelde irreële wereld, vol van emoties en sensaties. Het heeft me bekoord door het sprankelende dat er van uit gaat.

Danseuses bleues
Blauwe danseressen
Edgar Degas

1890
85,3 x 75,3cm
Olieverf op canvas

3.3. l'Eglise d'Auvers-sur-Oise, vue du chevet . Vincent van Gogh

Vincent Willem van Gogh geboren in Zundert, Nederland in 1853 en overleden in Auvers-sur-Oise in 1890. Zijn werk valt onder het post-impressionisme, kenmerkend

l'Eglise d'Auvers-sur-Oise, vue du chevet
(De kerk van Auvers-sur-Oise, uitzicht vanaf het bed)

voor kunstenaars die braken met het impressionisme.

Van Gogh oefende invloed uit op het expressionisme, het fauvisme en de vroege abstractieve kunst. Hij wordt gezien als een van de grootste schilders van de 19e eeuw. Deze erkenning kwam echter pas laat. L'Eglise d'Auvers is als het ware een expressief en ook realistisch werk. De met de losse handgeschilderde contourlijnen zorgen voor beweging. De streepjestechniek op de voorgrond zorgt voor dynamiek, kenmerkend voor de typische stijl van Van Gogh. De kerk is vervormd waardoor het werk fauvistische trekjes krijgt. Het gebruik van kobaltblauw voor de lucht versterkt het expressieve karakter en is contrasterend met het groen van het gras. Dit contrast veroorzaakt een koud gevoel. De donkere lucht en het grijs van de kerk en de blauwe glas-in-loodramen maken dat het schilderij een droevige, sombere indruk geeft. Het oranje op het dak links verandert niets aan de overwegend droevige sfeer. Deze wordt nog heviger door de slagschaduw van de kerk. Op de nokranden en uitstekende muren past hij clair-obscur toe alsof er zonlicht op schijnt. Muren en daken lijken te buigen en te trillen. Alles lijkt te bewegen in dit doek met een spel van licht en schaduw. Illusie van ruimte wordt geproduceerd door de boerin op het pad. De horizontale lijnen in de kerk zorgen voor rust terwijl de verticale lijnen eerder een statisch gevoel uitstralen eigen aan de gotische stijl waarin het kerkje gebouwd is. Het beeld werd piramidevormig en asymmetrisch geplaatst. Vincent past ook het principe van de gulden snede toe waardoor de basis van de kerk niet centraal opgesteld staat.

Vincent Van Gogh

1890

Olieverf op doek
94 x 74 cm

Een maand voor zijn dood schilderde Vincent dit werk voor zijn vriend Dr. Gachet die hem verzorgde. Hij had hem aangeraden zich niet op zijn ziekte te concentreren maar zich vooral op de schilderkunst te richten. Al zijn emoties en temperament werden bevestigd in dit werk net als in de 70 schilderijen die hij nog maakte tijdens zijn 2 maanden verblijf in Auvers. Van Gogh pleegde zelfmoord en werd begraven bij dit kerkje.

Dit niet zo bekend werk van Van Gogh heeft op mij een diepe indruk nagelaten omwille van de expressieve kleuren, de eenvoud en de emoties dat het werk uitstraalt.

4. Beschrijving van het museum

Musée d'Orsay is gevestigd in het centrum van Parijs op de linkeroever van de Seine, schuin tegenover het Louvre. Vroeger was Gare d'Orsay het hoofdstation van meerdere spoorlijnverbindingen met het zuiden van Frankrijk. Het werd gebouwd voor de Wereldtentoonstelling van 1900. De architectuur van staal en glas van het oorspronkelijke station door architect Laloux gebouwd, is geïntegreerd in het museum dat bestaat uit drie verdiepingen. De Italiaanse architect Gae Aulenti had de supervisie over de verbouwing die zes jaren duurde. De oorspronkelijke vorm en veel details zijn zichtbaar gebleven. Het oorspronkelijke station werd vervangen door de onderliggende metro met vier sporen voor de RER C-treinen, het Station Musée d'Orsay.

Voor de inrichting van het museum werden kunstwerken samengebracht uit het Louvre, het Musée du Jeu de Paume en het Musée National d'Art Moderne in het Centre de Georges Pompidou. Het opende zijn deuren voor het publiek in 1986 op 9 december.

5. Beschrijving van de tentoonstelling

De tentoonstelling is indrukwekkend:

- 3.1. Ze biedt een overzicht van de westerse kunst tussen 1848 en 1914 met de nadruk op de 19e-eeuwse Franse kunst. Het bevat een vermaarde verzameling impressionistische werken en ook beeldhouwkunst en toegepaste kunst is er aanwezig.
- 3.2. Het aanschouwen van al deze kunstwerken in dit licht en ruimtelijk eigentijds museum lijkt me de moeite waard er een waardevolle en op kunstgebied verrijkende excursie van te maken. Door de veelheid van het aantal kunstwerken zal een selectie met behulp van een geleide aangewezen zijn.

6. Beschrijving van het gebouw

Het gebouw met een architectuur die licht en ruimtelijk eigentijds oogt is best geschikt voor deze tentoonstelling. Vooral de beeldhouwwerken in de midden galerij op het gelijkvloers zijn overzichtelijk opgesteld. In de gangen aan de zijkant van de benedenverdieping zijn o.a. werken van het Oriëntalisme en Academisme te vinden. De tussenverdieping bevat werken van het Post-impressionisme, Art Nouveau en Naturalisme, tenslotte op de bovenverdieping kom je de impressionisten tegen.

7. Verband met de cursus

Het Musée d'Orsay bevat kunstwerken tussen 1848 en 1914 maar is vooral bekend om zijn impressionistische werken. Deze stromingen in de kunst kwamen aan bod in de lessen 23 en 24 van deze cursus. Ook les 2 en 3 waren onontbeerlijk voor het analyseren van de kunstwerken.